

Pràctica 9. El desenvolupament psicomotor del xiquet (primer cicle d'Educació Infantil)

Introducció

El començament del desenvolupament del xiquet està dominat essencialment per la motricitat. En els primers mesos d'edat del nadó, els moviments són veritables manifestacions del seu desenvolupament psicològic. Aquesta motricitat es desenvoluparà amb més precisió i seguretat si creem un ambient segur i de llibertat per als xiquets, on el rol de l'adult és d'acompanyament no invasiu i testimoni dels seus èxits.

Els treballs d'investigació de l'Institut Lóczy i de la doctora Emmi Pikler ens indiquen que la intervenció directa de l'adult durant els primers estadis del desenvolupament motor no és una condició prèvia per a l'adquisició d'aquests estadis, perquè en condicions favorables els xiquets aconsegueixen regular-se per si mateixos, per la seua pròpia iniciativa, amb moviments de bona qualitat, ben equilibrats i cada vegada més complexos (Pikler, 1985).

Objectius

- a) Analitzar a través de l'observació rigorosa distintes situacions d'ensenyament-aprenentatge relacionades amb el desenvolupament psicomotor del xiquet de 0 a 3 anys.
- b) Relacionar els continguts teòrics amb experiències pràctiques de l'aula.
- c) Identificar els aspectes fonamentals del desenvolupament psicomotor que apareixen en el vídeo.
- d) Conèixer els aspectes fonamentals del pensament d'Emmi Pikler i l'Institut Lóczy relacionats amb el desenvolupament psicomotor del xiquet de 0 a 3 anys.
- e) Comparar diferents enfocaments d'ensenyament-aprenentatge relacionats amb el desenvolupament de la psicomotricitat, analitzant-ne els avantatges i els inconvenients.
- f) Ampliar el coneixement sobre els aspectes fonamentals del desenvolupament psicomotor infantil a partir de la cerca i la reflexió

d'informació trobada en diferents fonts documentals (web, llibres, articles, etc.).

Procediment

Primera part: Treball autònom

La pràctica s'iniciarà a partir de la discussió i el debat sobre els coneixements previs dels alumnes sobre el desenvolupament psicomotor de 0 a 3 anys, comentaris d'experiències i activitats que hagen dut a terme, avantatges i inconvenients de distintes pràctiques psicomotrius, etc.

En segon lloc, l'alumne llegirà i comentarà de manera individual i autònoma a classe un dels següents articles. El criteri per a la selecció de l'article serà el següent: si el número del DNI acaba en xifra parella, es llegirà l'article 1; si el número del DNI acaba en xifra imparella, es llegirà l'article 2.

Una vegada llegit, l'alumne anotarà els aspectes fonamentals que s'hi destaquen, per a comentar-ho posteriorment a classe.

1. Appell, G. (2003). Emmi Pikler y Lóczy. *Infancia*, 5, 28-33
2. Òdena, P. (2003). Emmi Pikler y la educación de los más pequeños. *Infancia*, 81, 26-30

De manera voluntària, l'alumne podrà llegir els dos articles destacant els aspectes fonamentals del pensament d'Emmi Pikler i l'Institut Lóczy. Aquest aspecte serà indicat en la introducció de l'informe de la pràctica.

Segona part: Treball tutoritzat

A continuació, per parelles, es comentaran els aspectes fonamentals de la lectura dels articles treballats de manera autònoma.

Les parelles es constituïran intentant que cada membre haja llegit un article diferent.

Posteriorment, en gran grup s'analitzaran les idees destacades dels dos articles, s'aclariran dubtes i es debatran els avantatges i inconvenients trobats.

A partir d'aquesta presa de contacte amb el tema del desenvolupament psicomotor de 0 a 3 anys, el professor iniciarà el visionat del vídeo "Move-se en libertad. L'Institut Loczy" i comentarà els aspectes principals del desenvolupament psicomotor del xiquet de 0 a 3 anys, relacionant-los amb el tema teòric i els articles seleccionats per a la pràctica, així com distintes experiències d'ensenyament-aprenentatge que apareixen en el vídeo. Els comentaris seguiran l'estructura del qüestionari annex a la pràctica.

Finalment es visionarà una experiència d'aula d'una escola infantil tipus, i es compararà el tractament del desenvolupament psicomotor amb l'experiència de Lóczy. Tots els alumnes prendran nota de les reflexions i aspectes

fonamentals que es comenten a classe i ho incorporaran a l'informe de la pràctica.

Tercera part: Treball autònom

Cada alumne elaborarà amb l'ajuda de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) l'INFORME DE LA PRÀCTICA segons l'esquema següent:

1. Introducció.
2. Lectura i anàlisi individual i per parelles de les idees principals dels articles.
3. Comentaris grupals dels articles, el qüestionari individual i el vídeo "Movearse en libertad. El instituto Lóczy".
4. Ampliació del tema "El desenvolupament psicomotor del xiquet de 0 a 3 anys" a partir d'una cerca bibliogràfica sobre, almenys, tres fonts (web, llibres, articles, fonts documentals audiovisuals, etc.).
5. Valoració general de la pràctica.
6. Bibliografia i webgrafia.

Activitat alternativa

Cada alumne elaborarà amb l'ajuda de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) l'INFORME DE LA PRÀCTICA segons l'esquema següent:

1. Introducció
2. Comentari i anàlisi de les idees principals dels següents articles:
 - Appell, G. (2003). Emmi Pikler y Lóczy. *Infancia*, 5, 28-33
 - Òdena, P. (2003). Emmi Pikler y la educación de los más pequeños. *Infancia*, 81, 26-30
3. Comentaris dels articles, el qüestionari individual i el vídeo "Movearse en libertad. El instituto Lóczy".
4. Visitar la pàgina de l'Associació Internacional Pickler (Lóczy): www.aipl.org. Descarregar i llegir l'article "Importancia del movimiento en el desarrollo de la persona" i posteriorment realitzar un resum amb les idees principals.
5. Ampliació del tema "El desenvolupament psicomotor del xiquet de 0 a 3 anys" a partir d'una cerca bibliogràfica sobre, al menys, tres fonts (web, llibres, articles, fonts documentals audiovisuals, etc.).
6. Valoració general de la pràctica.
7. Bibliografia i webgrafia.

Qüestionari

1. Observa i anota les distintes situacions de joc, que apareixen en el vídeo. Descricu: els alumnes, l'espai, els materials i la gestió del temps.
2. Analitza i interpreta professionalment:
 - a. Els diferents aspectes del desenvolupament psicomotor que apareixen en el vídeo.
 - b. L'etapa del desenvolupament psicomotor en què es troben els xiquets del vídeo.
 - c. Les relacions que s'estableixen entre els iguals i entre els xiquets i la mestra.
3. Elabora un judici crític sobre els avantatges i inconvenients que trobes en aquest tipus d'activitats.

Bibliografia

- ✓ Appell, G. (2003). Emmi Pikler y Lóczy. *Infancia*, 5, 28-33
- ✓ Òdena, P. (2003). Emmi Pikler y la educación de los más pequeños. *Infancia*, 81, 26-30
- ✓ Pikler, E. (1985). *Moverse en libertad. Desarrollo de la motricidad global*. Madrid: Narcea.
- ✓ Vídeo "Moverse en libertad. El instituto Lóczy". Recuperat en: <http://video.google.com/videoplay?docid=-8491995794623390133>